

կը բաւականանայ ըսելով միայն Յովհաննէս Մկրտիչի պէս. «Ապշխարեցէք, զի մերձեալ է արքայութիւն երկնից» (Մտթ. Գ. 17, Մրկ. Ա. 15): Կարապետին բերնին մէջ՝ այս լեզուն ոչինչ ունի զարմանալի (Մտթ. Գ. 2): Մերձաւորութիւնը, զոր կը յայտարարէր, ամէն բանէ առաջ նիւթաւանար նոյն խի, իր գործունէութեան սկիզբը, թէ Մեսիան ճիշդ ո՞ր վայրկեանին պիտի երևեր: Բայց երբ Յիսուս է որ կ'ընէ այդ խօսքը, յանկարծ կը փոխուի եւ կը լրանայ անոր իմաստը. հիմակ խնդիրը բարոյական մերձաւորութեան մը վրայ է: Երկնից թագաւորութիւնը իր անձին մէջ է. պէտք է ձեռք երկնցնել միայն անոր, ունենալու համար դայն. ու եթէ Քրիստոս կը բաւականանայ սակայն յայտարարելով թէ մերձ է ինքը, ցոյց տալու համար է թէ ոչ ոք ունի զինքը ի բնէ, այլ պէտք է ճիշդ ընել ունենալու համար զինքը: Իւրեն հեռ, Աստուծոյ Որդիին մէջ, ի զօրութեան է փրկութիւնը: Երկինքի թագաւորութիւնը մօտ է, բայց անիկա կ'իրականանայ անոնց մօտ միայն, որոնք անոր կը յարին սրտի աղատակամ փաւրումով մը (Մրկ. Ժ. 15): Այսպէս կը կազմուի աստուածային այն գործարանաւորութիւնը, որ պարտի մեծնալ հեղձեալ՝ վերանորոգելու համար աշխարհը, եւ որուն յատկանշական հանգամանքները պիտի վերլուծենք նախ, ցոյց տալով անոր բազմազանութիւնը, որ կ'երպով մը կ'ընայ կոշտիլ երկինքի թագաւորութեան օրինակները:

(Շարունակելի)

Ժ. Պ.

ԽՈՐՀԱՆՐԱՊԷ ԵՒ ԽՍՐՈՒ

Թեև մանկանոցներ կեմ, բայց պէտք չի եկարկուրի մանկանոցներ քանկում, այլ, կըրցածնու չափ, պէտք է քաղաքական անկանոքեան, եւ սպրիկ մեր մեջ եղած շատագոյն քանկումն համեմատ:

* * *

Դոն պիտի ըլլանք կեանքին, երբ լաւ գործածենք զայն:

ԿՐՈՆՔԻ ԻՄԱՍՏԱՍԻՐՈՒԹԻՒՆԸ

Թ. ԿՐՈՆՔ ԵՒ ԳԻՏՈՒԹԻՒՆ

(Շար. Սիւն 1934, էջ 266 էջ)

Կրօնն եւ Գիտութիւնն ընդհանուր կերպով շօշափող մեր նախնիքաց երկու յօդուածներուն մէջ ջանալով մատնանշել, ըստ կարելոյն, այդ երկու կալուածներուն հետապնդած նպատակը, հետադասութեան կերպերը, յընթացս դարուց անոնց ունեցած յաջողութիւններն ու ձախողութիւնները, ու շեշտել վերջ սա իրականութիւնը՝ թէ այսօրուան գիտութիւնը չգործելով բացատրել համազօքի ինչ ինչ երևոյթներն ու յանձին մարդ էակին տեսնուած կարեորագոյն ճշմարտութիւնները՝ չէ կըրցած միասել կրօնքի պատուանդանի անխախտ հիմերուն, կ'առաջարկէինք այս յօդուածով վերլուծել կրօնքի եւ գիտութեան յարաբերութիւնը:

Արդարեւ, կրօնք եւ գիտութիւն յար եւ նման են իրարու եւ միեւնոյն կոչումն ունին արեւելքի իրականութեան ներկայացուցչած բարդութիւնը բացատրելու կամ պարզարանելու գործին մէջ. իրականութիւն մը որ իր մէջ կը պարփակէ ոչինչը, անգոյ բայց երեւակայուած տարրը, հիւլէն, շօշափելի նիւթը, կենդանական աշխարհի անկերպարան սաղմը. բարդութիւն, որ ովկէանտաներու անգնդալոր յատակէն կը վերանայ մինչեւ աստղադարդ երկնաւորութիւն անհամար ու անտեսանելի մարմինները՝ ոմանց ահ ու սարսափ ազդելով, իսկ զոմանս ալ Աստուծոյ փառքը պատկեր հիասքանչացման մղելով: Բարդութիւն՝ որ ամենասովորական երևոյթներէն սկսեալ մինչեւ աստղաբաշխական դրութեան դաղտներքներն ունի, եւ ինչ որ աշխարհէ, մարդէակը՝ թերեւ խորհուրդներու ամբողջութիւնն իսկ՝ տուած է նոյն ինքն՝ մարդկային մտքի հետադասութեան իրր գերագանց առարկայ, առ որ մշտանորոգ յարգանքի մղելով գիտունն ու իմաստասէրը հաւասարապէս. եւ որ, վերջապէս, համագոյքի ստեղծիչ եւ շարժիչ Դերագոյն իմացականութեան գոյութեան եւ էութեան